

Zestiger en zeventiger jaren, Suriname Comité

Dan gaan we nu weer terug naar de jaren zeventig, met het Suriname Comité. Laat eens de politieke prenten zien die je in die jaren hebt gemaakt.

Dat begon eind jaren zestig. Peter Schat¹ had een lezing gehouden over wat er in de Derde Wereld mis ging door Westers ingrijpen. Er waren vrij veel studenten aanwezig. Linkse mensen en we meenden dat we er iets aan moesten doen; het was de tijd dat je dacht dat je de wereld kon veranderen. Toen zei Peter Schat – dat was echt heel goed van hem: ‘Je moet iets aan het kolonialisme van je eigen land doen, aan wat ons eigen land heeft misdaan in de Derde Wereld’.

Een belangrijk product uit Suriname is de bauxiet, waar aluminium van wordt gemaakt, dus besloten wij met wat mensen het ‘Aluminium Komitee’ op te richten.

Na een korte tijd werd dat het ‘Suriname Comité’. Wij gaven een blad uit: het ‘Suriname-bulletin’. Ons doel was aan te tonen dat met Nederlandse ontwikkelingshulp het Nederlands bedrijfsleven werd bevoorreed. We wilden de schuld die Nederland had ten aanzien van zijn koloniën aantonen.

Ik maakte een affiche, die ook op de omslag van het Surinamebulletin kwam: een schip dat tegelijk de dikke, gevulde buik van een kolonist is. Dit laat zien wat Nederlandse bedrijven wegslepen uit Suriname, bauxiet door Billiton, hout door Bruynzeel, suiker door de RCMA², rijst door Wessanen, palmolie door de HVA³. Ik had ook een affiche getekend over de activiteiten van Bruynzeel in de bossen van Suriname; in het oerwoud werd hout gekapt door Surinaamse houtkappers, zijzelf moesten in hutjes wonen, terwijl Bruynzeel daar gigantische hoeveelheden hout vandaan haalde.

En dan is er de prent over de uitverkoop van bodemschatten in Suriname, Surinaamse bewindhebbers van die tijd die de bodemschatten aanbieden aan buitenlandse bedrijven. Dan zou je zeggen: ‘Wat is daar mis aan?’ Om een voorbeeld te nemen: bauxiet is een grondstof.

Voor de concessies om dat op te graven betaalde Billiton weinig geld, maar hier in Nederland werd de bauxiet verwerkt tot hoogwaardig materiaal, tot aluminium. Dus de winst lag hier in het westen. En dat is ook zo met de suiker en met de rijst. In Suriname werd de grondstof gekocht voor een appel en een ei, zo werd dat ook gezegd, en dat werd dan hier in Nederland verwerkt. Dus hier lagen de verdiensten. Als er ontwikkelingshulp werd gegeven, dan was dat ook om daar palmolie- en rijstplantages op te zetten; de winst kwam hier het bedrijfsleven ten goede. Dat is wat wij aan het licht brachten. En wat ik met die politieke prenten wilde uitdrukken.

Hoe werd daarop gereageerd?

Die prenten werden goed verkocht, hoor. Door het Suriname Comité als politieke prent, ze stonden ook in het Surinamebulletin. Dus dat ging dan tegelijk op.

Maagdenhuisbezetting

Het stond niet in Vrij Nederland of in Het Parool of anderszins?

In De Nieuwe Linie en in bladen van derde wereldorganisaties. Ook over de Antillen heb ik een prent getekend. Je had op Curaçao die grote opstand tegen de oliemaatschappij Shell. Shell heeft daar een vestiging en heeft de bevolking in de greep. De politie slaat de opstand neer, maar de opstandelingen jagen de politie en de Shelldirectie op de vlucht.

Die affiche is vaak gepubliceerd, en ook de prent van de onderdrukte man die de dikke kolonisator op de rug heeft en hem over de rug heen gooit. Dat was allemaal in dezelfde tijd als de opstanden in Amsterdam, de zestiger en ook de zeventiger jaren. Dat waren roerige tijden en die hebben wij volop meegemaakt. Je had in mei 1969 de Maagdenhuisbezetting. Daar heb ik zelf ook bij gezeten en daar heb ik een aantal tekeningen van gemaakt. Die politiepaarden, dat is best bedreigend. Je zit op de grond en daar staan die grote paarden en er zijn ook honden en waterkanonnen en gewapende politie. Achteraf kun je zeggen dat het ook voor de agenten zelf heel bedreigend was. Het waren wel tijden hoor. De straatstenen werden uit de grond gehaald en daarmee werd gegooid, aan het Spui, dat heb ik ook nog gezien. Het was wel heel eng.

¹ Peter Schat: *componist (1935-2003)*.

² ‘Rubber Cultuur Maatschappij Amsterdam’.

³ ‘Handelsvereniging Amsterdam’.

Zijn al je tekeningen gepubliceerd?

Nee, enkele heb ik voor mezelf gemaakt, ook die over de Vietnamoorlog. Al die verschrikkingen. Die mensen leefden onder de grond en Amerika bombardeerde. De angst van al die mensen. Dat je daar onder de grond leeft en je ziet boven je dat vliegtuig langs komen met al die bommen!

Dat jij je dat realiseerde, heeft dat ook iets te maken met je eigen oorlogsverleden?

Ja, dat denk ik wel. We waren verontwaardigd dat die dingen gebeurden, terwijl er in Europa net een oorlog had gewoed. De mensen hebben aan den lijve meegemaakt wat dat allemaal voor uitwerking heeft. En daar begint verdorie het Westen zelf met die oorlog in Vietnam.

Maar het herhaalt zich steeds weer, waarom willen wij ons toch daarmee bemoeien?

Die arrogantie van het Westen. Ja, ik bedoel er zijn vreselijke dingen en je kan ook bang zijn voor terrorisme, maar het Westen meent altijd, in verband met olie of wat dan ook, zich te moeten bemoeien met andere delen van de wereld. In die tijd was er ook enorme hongersnood in Biafra, dat heb ik ook getekend. Met de olifant als symbool van het buitenlands bedrijfsleven dat er van alles vandaan haalt en de lijkjes van de uitgehongerde kinderen.

Hier, een tekening over de kolenmijnen, naar een gedicht van Aimé Césaire⁴.

Voorstudies voor Pantijn

En dan trek je hier een tweede la open met negen beschilderde vellen papier en dan maken we een vrolijke overstap. Ah, Jan Klaassen en Katrijn. Deze platen heb je gemaakt voor Wim voor zijn poppentheater Pantijn?

Het zijn die voorstudies voor het grote doek dat ik voor Wim maakte. Hij wilde aan het publiek vertellen dat de scènes van het Jan Klaassenspel in allerlei variaties in Europa voorkomen en dat die figuren verwant zijn. Daar had hij dat doek voor nodig. Zo kan hij de relatie tussen die verschillende personages uitleggen en iets over de geschiedenis, en zo nu en dan ook een scène opvoeren.

Dat zijn Jan Klaassen en Katrijn, geschilderd naar de handpoppen van Cabalt. Cabalt was een bekende Jan Klaassenspeler, eind negentiende, begin twintigste eeuw. De baby heb ik verzonnen, want dat popje van Cabalt bestaat niet meer.

En dan heb je hier Punch en Judy. Punch staat er op met zijn slapstick zijn knuppel. Deze Punch en Judy zijn gemaakt naar Cruickshank. Cruickshank heeft omstreeks 1820 tekeningen gemaakt van de Punch en Judyshow⁵ zoals die in de negentiende eeuw werden opgevoerd in de straten van Londen.

De derde is van het Jan Klaassenspel, gespeeld met marionetten. Daar had je een hele leuke scène bij met Jan Klaassen en de Lang-kortman. Deze plaat heb ik geschilderd naar de marionetten van Janus Cabalt. Die zijn nu in bezit van het TIN.

Nummer vier is de Franse variant, Guignol met zijn vriend Gnafron. Dit is Vitéz László uit Hongarije, geschilderd naar de poppen van Henrik Kemény uit Boedapest. Een fameuze poppenspeler, een echte volkspoppenspeler en volgens mij de beste die er ooit geweest is, in de tijd dat wij dat konden zien in ieder geval. Daarna Kasperl uit Duitsland in gevecht met de duivel.

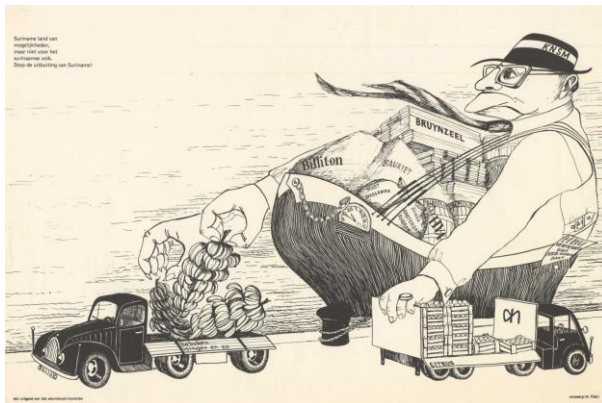
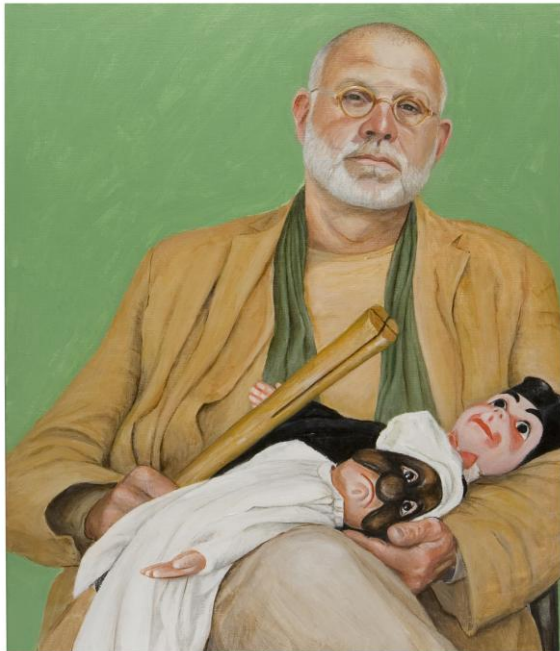
Heb je je laten inspireren door de Münzberger Kasper(l)?

Ik zou het niet durven zeggen. Ik had een foto gekregen van handpoppen uit de collectie van Michael Freismuth uit Wenen. En dan de Voddebalen uit Antwerpen. Hier heb je Pulcinella, natuurlijk de oorsprong van al deze figuren. Verder marionetten van Anton Anderle. Dit is de hoofdfiguur Gašparko op zijn paardje, het schimmeltje Miško.

⁴ 'Bij duisternis/in een gesloten rij/arbeiders uit de barakken. Naast hen op de rails/lege ijzeren wagens. Bij duisternis/uit de schachten terug/de rij arbeiders. Naast hen op de rails/geladen de ijzeren wagens'.

⁵ 'The Tragicomedy or Comical Tragedy of Punch and Judy'. Script: John Collier. Illustraties: George Cruickshank. Londen.

Schilder-, tekenwerk in opdracht, politieke prenten

Portret van Otto van der Mieden met de handpoppen Pulcinella en Guignol (2007); Portret van Maria Simons – echtgenote van Otto van der Mieden – met Duitse speelgoedhandpoppen uit het begin van de vorige eeuw, acrylverf op doek (2009). Collectie Poppenspe(e)lmuseum ©; Politieke prenten voor het Aluminium Komitee en het Suriname Comité (1969). Afbeeldingen: Hetty Paërl ©.

Kwartetspel, briefkaarten, kijkdoos, menukaartfiguren

6 COMMEDIA DELL'ARTE

*pierrot
pulcinella
brighella
colombina*

*Heb jij voor mij
de baby van Katrijn?*

E
POPPENSPELKWARTET

4 POPPENBEESTEN

*monster
muis
paardje
slang*

Poppenspe(e)lkwartet 'Heb jij voor mij de baby van Katrijn?' – plaatje op het deksel van het doosje. Een uitgave van het Poppenspe(e)lmuseum (1991); Kwartetspelkaart 'Pierrot' – trekpopp; Kwartetspelkaart 'Poppenbeesten' – Pulcinella met monster; 'Ontmoeting van Arlecchino, Pinocchio en Pulcinella in het poppentheater' – briefkaart (1998); 'Pulcinella, liefhebber van pasta en wijn' – briefkaart (1998); Menukaartfiguren van het Poppenspe(e)lmuseum en het buffetje van Trijnte Peterselie: 'Polichinelle' – handpop (Frankrijk), 'Pierke' – stangpop (Gent), 'Trijntje Peterselie' – handpop (1994). Collectie Poppenspe(e)lmuseum ©; Kijkdoos voor het Amstelveens Poppentheater (1985). Hetty Paërl ©.

Huistheaters

Mooi. Dan stappen we nu over naar de huistheaters die je gemaakt hebt.

In 1982 kreeg ik van de Wereldbibliotheek een opdracht om een boek te maken over poppenspel om zelf te maken en te spelen. Het gaat over huistheaters die men in familiekring kan maken. Zoals dat van de Bremer Stadsmuzikanten. Daar heb ik decors voor verschillende bedrijven bij gemaakt. Ook de figuurtjes, zoals de rovers, de boer, de ezel, de kat, de hond en de haan. Er zit ook nog een stukje schimmenspel bij.

Heb je het ooit gespeeld?

Ik heb het voor kinderen gespeeld, ja. Ook heb ik een huistheater voor schimmenspel gemaakt, zoals die in de negentiende eeuw werden verkocht. Je had een doos en daar zette je rechtop een chassinet in, een raampje met een halfdoorzichtig decor. In de doos werd een brandende kaars gezet; de figuurtjes werden tegen het chassinet bewogen. Het moet donker zijn in de kamer, anders werkt het niet. In dat doosje kon je de schimfiguren na afloop opbergen, er zat een schuifdeksel op. De schimfiguren die ik voor dit theatertje heb ontworpen, staan allemaal in mijn boek 'Schimmenspel'. Die circusfiguren zijn nog gebruikt in een voorstelling van de schimmenspeler Klaus Behrend, hij was werkzaam in het Österreichisches Theatermuseum.

Die figuren traden niet op in dat andere schimmentheater dat je gemaakt hebt?

Nee, dat andere heb ik voor De Bijenkorf ontworpen. Dat was een bouwplaat, die kon je uitknippen en in elkaar zetten, met losse figuren erbij. Het was niet om mee te spelen, maar om ergens neer te zetten met een lichtje erachter.

Wenskaarten

En verder nog de kijkdoos die je voor het Amstelveens Poppentheater gemaakt hebt.

De bedoeling was dat jarige kinderen die de voorstelling bezochten zo'n bouwplaat kregen. Daar konden ze een kijkdoos van maken. Er stonden muizen op, op de doos zelf en op de tableaux. De kinderen konden die zelf inkleuren.

Eén ding wil ik ook nog graag laten zien: de wenskaarten. Ik had een boekje gemaakt voor Cantecler over hoe je opklapbare wenskaarten maakt. Bijvoorbeeld een klein opklapbaar theatertje, met figuren van Peter en de Wolf die je heen en weer kan bewegen. In het boekje had ik werktekeningen en maten gegeven, zodat mensen de kaarten na konden maken.

Dit is er een met een draaischijf. Het is een voorstelling van een man die zit te hengelen. Op het moment dat hij beet denkt te hebben, zit er een schoen voor de haak. Op een andere kaart is een systeem met een trap. Dat is best ingenieus, want als je die kaart dichtvouwt, is de trap helemaal plat. Dat was ontzettend uitdenken. Ik had van Cantecler wel veel Amerikaanse pop-up boeken geleend, zodat ik die systemen kon bekijken. Deze is ook leuk, een mapje van twee aan elkaar gekoppelde kaarten waarop twee poezen staan. Doe je het mapje aan de ene kant open, dan staan de poezen met de rug naar elkaar toe; klap je hem aan de andere kant open, dan kijken die poezen elkaar aan.

Zo werken goocheltrucs ook volgens mij. Het is misschien aardig om te eindigen met dat boekje met de poppenkast van Pantijn, dat had ook een beweegbaar element.

Dat was op de omslag van het boekje 'Jan Klaassen is in 't land'⁶. Een poppenkastje met Jan Klaassen en de dood die oprijst. In de binnenkant zaten de onderdelen waarmee kinderen dat zelf konden maken. In het boekje stond de geschiedenis van Jan Klaassen.

Nou ben ik benieuwd hoe dat nu is voor jou, dat je weet: alles wat ik gedaan heb, is ergens vastgelegd. Met een fototoestel, camera en op schrift. Hoe is dat voor jou?

Fantastisch. Want je kijkt terug op een leven. Je hebt een heleboel dingen gemaakt en dat is dan eigenlijk toch weer voorbij, het ligt in de kast. Het is leuk dat het nu weer tevoorschijn komt, om het bij elkaar te hebben wat ik gedaan hebt. En dan ja, het is natuurlijk ook een leuke herinnering hoe ik daar mee bezig ben geweest.

⁶ 1983.

Heb je het idee dat dit allesomvattend is geweest wat je nu hebt laten zien?

Ik heb wel het gevoel, ja. Maar misschien zijn er nog wel dingen dat ik vannacht ineens denk: ‘O jee, daar heb ik het niet over gehad’. Maar in grote lijnen is dit het wel. Ik zou nog over de reizen kunnen vertellen, maar ja, dat wordt wel veel, een heel leven navertellen.

Reizen kan nog een aparte documentaire worden.

Dat zou kunnen, ja.

Maar reizen waar naar toe?

Met jou naar Napels en Wenen. En naar Bergamo en Slowakije en – soms was ik alleen – naar Napels. Op Sicilië heb ik gekke dingen meegemaakt, maar dat staat ook in mijn boek ‘Tegen het decor van de roken de Vesuvius’. Daar staan verslagen in. Dus dat hoeft dan niet meer.

Rondwandeling door de tuin

Maria Simons: Kijk daar, je Chrysantjes. En wat heb je hier staan?

Dat is Heuchera.

Waarom vind je dat zo bijzonder?

Dat bruine blad tussen al die andere kleuren. Het leuke hier is: we werken er allemaal aan. Dus iedereen komt met wat plantjes en dan weet je nooit wat het wordt. En dat geeft verrassende resultaten.

En die kleine plantjes, waarom onder het gaas?

We hebben natuurlijk duizend katten hier, dus als je wat zaait of poot: oppassen! Hier heb je onze groentetuin. Dat is wel grappig; iemand had hier een tomaatje in de aarde gezet. De zaadjes kwamen uit en dat werden echt tomaten. Broccoli, biet en andijvie. Daar prei en slaboontjes, verder erwten en kijk – is dit niet een droom – een iris! Jaren heeft’ie het niet gedaan.

En dan te bedenken dat je hier midden in de Jordaan staat.

Ja, en dat het eerst niks was. Het was één stenenwoestenij. Niet onderhouden. Toen hebben we met een buurtcomité besloten dat dit een tuin zou worden en dat wij – de omwonenden – die zelf zouden onderhouden.

Dat is best een zware taak, want het is intussen twintig jaar geleden dat we eraan begonnen zijn en dit resultaat is toch leuk. Het is deels een beetje onkruidachtig, met die blauwe wolfstong – daar heb je salie en rozemarijn, zwarte bes. Kijk, daar heb je een vlinder. En dan de binnentuin voor de kinderen.

Zijn er afspraken over hoe jullie dit bijhouden?

Nou, eigenlijk niet. Wie tijd heeft en zin heeft, die doet het. We hebben afspraken dat kinderen niet zo erg woest te keer gaan.

De zandbak is daar. Dat heeft de gemeente gedaan?

Ja, die heeft de gemeente gebouwd. Wij hebben dan ook weer gevraagd aan de gemeente om zo’n rond perk erin te maken en we hebben een druif daar gezet en we onderhouden de heg. Eigenlijk alles. We maken het schoon en ... Maar het leuke is, de mensen komen hier ook ’s avonds eten, dus wie er zin in heeft. Je dekt voor elkaar zelfs, dat is ontzettend leuk. Ja, hartstikke mooi. Dit bankje hebben we er ook zelf neergezet. Dan loop je hier zo omheen, langs die mooie historische panden.

En dan kom je uit in de Lindenstraat?

Nee. Loop je er omheen, dan loop je vast. De enige manier waarop je hier binnen komt, is via de huizen. De afspraak was, dat dit een gesloten terrein mag blijven als wij het zelf onderhouden. Zou de woningbouwvereniging dat doen, dan gaat daar een deur open en dan kan iedereen van de straat er ook in en dat wilden wij niet. Dat vonden we niet veilig en te onrustig.

Want het is toch een oase hier hè, in de Jordaan. Het was vroeger een terrein van een dropfabriek, de Venco.

Toen hebben wij dat bloemperk, die border, gedaan, daar waren eerst stenen, die zijn weggehaald en er lag alleen maar zand. En daar hebben we gespit, daar kwamen gasbuizen, pijpen, stukken plastic, een ongelooflijke viezigheid uit. En dat hebben we omgespit en de een had wat geld, iemand die daar woonde, en die heeft een aantal zakken aarde geleverd, maar er zit wel steeds zand onder. Op den duur is het echt iets moois geworden.

Ja, het is prachtig. Kunnen alleen de mensen die een benedenwoning hebben hier komen?

Al de bewoners hebben toegang via een hal, die is in ieder woonblok. Zo kunnen ze hier in de tuin komen. Daar zit iemand die ook hier bij mij komt helpen. Kan ik het niet aan, dan gaat hij wat snoeien of hakken of zo. Dat is reuze leuk. Ja en de gesprekken daarover. 's Avonds zit je daar op die banken in de avondlucht en dan zie je dat de zwaluwen zijn gekomen.

Zie ik daar de eerste gierzwaluw?

Ja, een paar dagen geleden waren de eerste zwaluwen daar. Gierzwaluwen in grote groepen. Die bewoonster aan de overkant heeft in haar tuin een bad. Ze heeft onder haar balkon een rail gemaakt en daar een gordijn aan gehangen, zodat ze in dat bad echt kan baden. Dus met een kraantje naar binnen toe in haar huis.

Ik weet nog dat je in je andere huis woonde in de Dintelstraat. Ik weet niet hoe lang je hier al woont, misschien ook al wel twintig jaar. Je wilde eigenlijk dolgraag naar de Jordaan?

Ja, wonen in de Jordaan, dat leek me fantastisch. Ik was lid van een woningbouwvereniging, je moet heel lang lid zijn voordat je aan de beurt komt. En ineens stond er een advertentie dat hier in de Jordaan een huis werd aangeboden en ik wilde daar waar ik woonde, weg. Ik vond het daar zo afschuwelijk en ik kreeg het. Het was voor boven de 55. Maar het bleek dat oudere mensen niet beneden wilden wonen, want daar voelden ze zich niet veilig. En de keuken was in de huiskamer en dat vonden de mensen ook niet leuk. Dus ik kwam ver voor mijn beurt hier in de Jordaan te wonen. Feest gewoon. Leuk met de mensen en een grote saamhorigheid hier.

Ja, die Jordanezen, iedereen kent elkaar, je weet alles van elkaar, sympathiek, helpen, iemand is ziek, kan ik je helpen? Ja.

Het voldoet ook aan je verwachtingen? Maar wat heb je dan, wat zocht je dat je hier dan echt gevonden hebt?

Ik zou niet ergens anders meer willen wonen. De tuin is nummer één. De prettige contacten met de burens is ook één, ik vind de huizen erg leuk, dat eigenlijk.

Oud-Hollandse poppenkastfiguren

En zit er ook nog een link tussen volkspoppenspel en jouw wens om in de Jordaan te wonen?

Misschien wel een beetje. Het was ontzettend leuk, ik woonde hier net en ik was vervuld van Jan Klaassen. Ik ga boodschappen doen bij een gordijnwinkel, ik bestel gordijnen en ik vertel dat ik met Jan Klaassen bezig ben. Weet je wat het geval was? De man die daar hielp om de gordijnen bij de mensen thuis te bezorgen, was manser geweest bij Cabalt. Dat geloof je toch niet!

De Noorderspeeltuin – dat was vroeger een begraafplaats – daar is de Katrijn begraven uit het verhaal van Jan en Katrijn die met elkaar ruzie zouden hebben gehad en die door de kerkenraad veroordeeld waren. Niet alleen de echte Katrijn, maar ook de echte Jan Klaassen zouden daar begraven zijn. Maar niemand weet of dat echte poppenspelers waren. Dat klopt dus helemaal niet, maar die mythe die speelt zich daar af, honderd meter van mijn huis.

Dus op de voordeur van dit lege huisje stond toen al Hetty Paërl.

Ha, ha, ha, ja. Ja, eigenlijk wel. Hier achter ligt de Willemsstraat en die straat is vrij nieuw, maar vroeger was daar het Fransche Pad, waar de Jan Klaassen en Katrijn uit de legende van Jan Klaassen als trompetter gewoond heeft. Het was een modderige sloot met daarlangs armoedige huizen. Maar dat is ook hier een honderdvijftig meter vandaan.

Dus dat is eigenlijk een parallelweg aan de straat waar jij nu woont.

Ja, drie straten verder.

Jordaan

Jan Klaassen en Katrijn waren ook figuren uit de Jordaan?

Ja, je had toch die mythe dat Jan Klaassen trompetter was in het leger van Prins Willem II en dat Jan ontslagen werd toen Johan de Witt aan het bewind kwam. Toen zou die Jan Klaassen met zijn Katrijn naar de Jordaan zijn verhuisd en aan het Fransche Pad zijn gaan wonen en zouden ze hun eigen levensgeschiedenis⁷ hebben opgevoerd in de poppenkast. En die poppenspeler kreeg zoveel bekendheid dat de hoofdfiguur ineens ook Jan Klaassen ging heten. Oorspronkelijk was Jan Klaassen dus volgens de legende een mens, een trompetter in dienst van Prins Willem II.

Dat verhaal is op 'Een Vandaag' uitgezonden. Er is een interview geweest met Wim Kerkhove en met mij. We hebben ook door de Willemsstraat gelopen. Ik heb daar uitgelegd dat het oorspronkelijk het Fransche pad was. We zijn ook in de depots geweest van het TIN. In hun depot worden de marionetten van Janus Cabalt bewaard en die hebben we dan daar even vertoond en dat is toen voor het televisieprogramma opgenomen.

Gebruikten ze de documentaire van het TIN in 1986, waarin Wim en Feike Boschma een demonstratie en een voorstelling geven met de poppen van Janus Cabalt?

Die is inderdaad gebruikt in dat programma om een beetje te vertellen wat de geschiedenis van Jan Klaassen is en hoe de Jordaan verbonden is met Jan Klaassen. Omdat al die Jan Klaassen-spelers – niet alleen die Janus Cabalt – maar een heleboel anderen, hier gewoond hebben, in deze buurt.

Lieve Hetty, heel, heel veel dank.

Nou, omgekeerd. Jullie heel veel dank. Ik vond het bijzonder leuk en plezierig. Ik hoop dat het niet te veel groot gezwets van mij is geweest, want ik was toch nerveus.

Concept en realisatie: Otto van der Mieden ©. Poppenspe(e)lmuseum ©. Vorchten, 18 januari 2013.

N.B.

Het gefilmde interview met Hetty Paërl is opgenomen op 5 en 8 mei, de spelmomenten van Dionysos op 2 juli 2011. Locatie: Lindenstraat/Amsterdam, woonhuis, atelier en achtertuin.

De rijk geïllustreerde printversie van het interview – inclusief citaten uit enkele publicaties, en een overzicht van werken van Hetty Paërl in het bezit van het Poppenspe(e)lmuseum informatiecentrum – is verkrijgbaar in de Poppenspe(e)lmuseumwinkel.

Publicatie: A4, 69 pagina's, meer dan 100 afbeeldingen (foto's, tekeningen, illustraties, parafernalia etc.), eenzijdig bedrukt, plastic bindrug.

Hyperlinks: zie www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl

I pag. 0 t/m 11;

II pag. 12 t/m 23;

III pag. 24 t/m 34;

IV pag. 35 t/m 44

V pag. 45 t/m 53;

VI pag. 54 t/m 69.

⁷ In het boek 'Het leven van Jan Klaassen verteld aan de Nederlandsche jeugd' (1860) schrijft en verbeeldt de Amsterdamse schoolmeester en liedjeszanger Jan Schenkman (1810-1863) het wel en wee van Jan Klaassen als kind, en als trompetter in het leger van stadhouder Prins Willem II. Na de dood van de prins in 1650 is Jan koorddanser, matroos en poppenspeler. Hij trouwt met Katrijn. Het huwelijk bestaat uit kibbelen, schelden en slaan. Hun kroost wordt de deur uit geschopt en de Dood wordt verjaagd.

Hetty en Gašparko

Hetty Paërl met Gašparko, marionet van Anton Anderle (Banská Bystrica, Slowakije). Foto: Otto van der Mieden © (2011).